

ватъ се годениците да се разговарятъ на самъ. Ако ли една седмица годеникътъ (армосаникътъ) у годеницата (армосаницата) не дойде, то майка ѝ ще се стрѣсне, защо ли той не е дошълъ? До прѣди 10—15 години, макаръ и въпрѣки старий обичай, понѣкогашь, годеникътъ и да останѣше да прѣспи у годеничната си кѫща нѣкоя ноќь, но всѣкога пазѣше да отсѫтствува поне баща ѝ и то пакъ съ голѣма прѣд-пазливостъ да не усѣти нѣкой та да му обади; но сега за жалостъ, безнадзорно отъ всѣкого баща ли или майка, братъ или сестра, годениците момци, често-често приспиватъ си у годениците си моми, а много пѫти и въ една стая самички, а йошче пѣлоното е, че това става съ пристаянието на май-китъ имъ. Отъ това и толко развратностъ на послѣднѣо врѣме въ Кукушъ, кѫдѣто до прѣди казанитѣ 10—15 години, нрав-витѣ бѣхъ неосквернени, или поне безчестието бѣше рѣдкость. За този обичай по нашитѣ мѣста има и пѣсни. (Вижъ Сбор-никъ Шапкаровъ). Ето началото на двѣ такива:

«Дома ли си дѣвойче, сама ли си?

— «И сумъ дома, юначе, не сумъ сама» и пр.

Друга:

„Да ли си рада, дѣвойче, вечеръ да доидамъ?

— „Рада сумъ рада, юначе, вечеръ да доидешь.“ и пр.

Отъ това едва ли би се намѣрила между Кукушанските невѣсти нѣкоя запазивша дѣството си. Много даже нѣкои отъ тѣхъ и на третий мѣсецъ слѣдъ вѣнчанието си ставатъ майки, а нѣкои пѣкъ и прѣди да стѫпятъ у момковата си кѫща. А що правятъ съ рожбите на прѣстѣплението си? Острашно е да се спомене!! — Убиватъ ги и ги заравятъ!! — Ставатъ чадоубийци!! — И какви йошче други послѣдствия ставатъ отъ тая безнравственность! Излишно е и срамно е да ги спо-менямъ!

Между многото причини, способствующи на това зло въ Кукушъ, една е и много-врѣменното на младите момци и моми, годене, та неоженети, както ще се рече пѣ-долу. Защото всѣкай момътъ слѣдъ годежа си, принуденъ е да чака най-малко три години докѫдѣто да се ожени, а въ туй врѣме има свободенъ входъ у годеницата. На това тамошнитѣ се из-виняватъ съ слѣдующий извѣтъ: „че трѣбвало безъ друго да се минжть три години, да се поталадисатъ армосанитѣ; а